

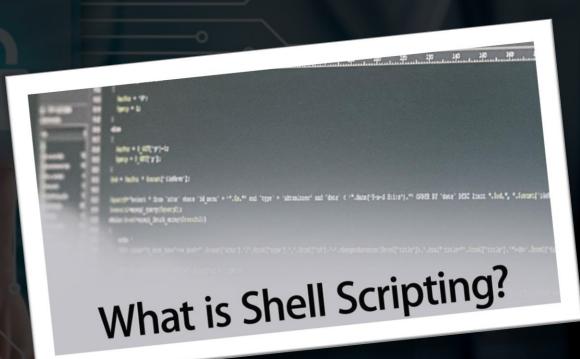
Съдържание

- Основи на Bash scripting
- Променливи, условни оператори, цикли, масиви, функции.
  - Аргументи
  - Примерни програми и практически примери

Основи на Bash scripting

1. Shell scripting:

- Намира голямо приложение в автоматизацията на процеси и влияние върху операционната система;
- Представлява създаване на файл, съдържащ серия от команди/инструкции, които могат да бъдат изпълнени едновременно;
- Bash е команден интерфейс и интерпретатор за shell scripting;
- Важен инструмент за администратори и разработчици;

Основи на Bash scripting

2. Предимства на Bash scripting:

- <u>Автоматизация</u> на повторяеми таскове и процеси, спестявайки време и редуциране на риска от грешки при ръчното изпълнение;
- Портативност могат да бъдат изпълнени на всички платформи;
- <u>Гъвкавост</u> лесно могат да бъдат модифицирани според нуждите и съчетани с други програмни езици;
- <u>Достъпност</u> не са ни необходими специални инструменти и софтуери, за да пишем bash script-ове, необходим е само един <u>текстов едитор</u>;
- <u>Интеграция</u> може да бъде интегриран с други инструменти и апликации (напр. дата-бази, уеб сървъри и др.);

Основи на Bash scripting: Setup-ване и изпълняване на Bash script

- Има 3 основни стъпки, които се изпълняват, за да работи успешно всеки скрипт:
  - 1. Създаваме файл с разширение **.sh** идентифицира файла като <u>shell script</u> фиг. 1
  - 2. Добавяне на **"shebɑng"** задава кой <u>интерпретатор</u> да се стартира за скрипта ни. Слага се на <u>първия</u> ред (първа инструкция в скрипта) фиг. 2 и 3
  - 3. Добавяне на права на скрипта фиг. 4
- За да изпълним скрипт пишем: bash scriptName.sh или ./scriptName.sh

```
rokyuto@rokyuto:~$ bash script.sh
Hello UKTC
rokyuto@rokyuto:~$ ./script.sh
Hello UKTC
rokyuto@rokyuto:~$
```

Основи на Bash scripting: Setup-ване и изпълняване на Bash script

rokyuto@rokyuto:~\$ gedit script.sh &
[1] 4000
rokyuto@rokyuto:~\$

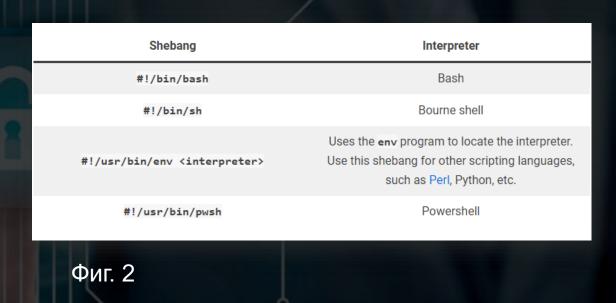
Фиг. 1

* Команда **gedit** – чрез аргумента **&** отваряме във фонов режим текстовият редактор **gedit** и създаваме файл по наше усмотрение

rokyuto@rokyuto:~\$ sudo chmod a+x script.sh
[sudo] password for rokyuto:

Фиг. 4

* Команда **chmod** – променяме правата на подаденият като аргумент файл или директория **chmod** [REGERENCE] [OPERATOR] [MODE] FILE

3 find "/backup" -type f -exec rm {} \; # Find all files in the backup folder

Фиг. 3

backup.sh

Променливи

• Името на променливата може да съдържа:

о Букви: а-z, А-z

Цифри: 0-9

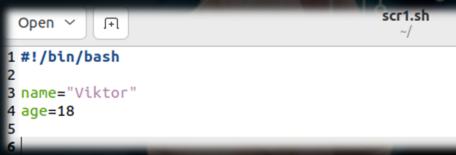
о Специален символ "_"

• Като името трябва да <u>започва</u> с буква или "_"

1. Дефиниране на променлива:

 Името на променливата, символът "=" и стойността, която ѝ задаваме трябва да са

слепени;

variable_name = <variable data>

 Valid Variable Names **ABC** AV 3 AV232 · Invalid variable names 2 AN ! ABD \$ABC &QAID

- 2. Достъпване на променлива:
  - Пред името на променливата се слага символът \$

rokyuto@rokyuto:~\$ ./scr1.sh
Viktor
18
rokyuto@rokyuto:~\$

- 3. Изключване на променлива:
  - Става чрез командата **unset**
  - Представлява <u>изтриване</u> на променливата и нейната <u>стойност</u>
  - Синтаксис: unset variableName
  - * При подаване на променливата <u>НЕ</u> се слага символът

```
The section of t
```

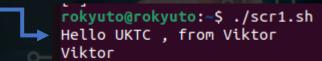
Променливи, условни оператори, цикли, масиви,

read <options> <arguments>

функции: Променливи

- 4. Четене на input (стандартен вход) от терминала и записване като променлива:
  - Използва се командата **read**
  - Променливата се дефинира при **read** командата

```
1 #!/bin/bash
2
3 read -p "Hello UKTC , from " name
4
5 echo $name
```


Резултат: Принтим променливата **name**, на която сме задали стойност – въведеното от нас в терминала чрез read командата

Option	Description
-a <array></array>	Assigns the provided word sequence to a variable named <array>.</array>
-d <delimiter></delimiter>	Reads a line until the provided <delimiter> instead of a new line.</delimiter>
-е	Starts an interactive shell session to obtain the line to read.
-i <prefix></prefix>	Adds initial text before reading a line as a prefix.
-n <number></number>	Returns after reading the specified number of characters while honoring the delimiter to terminate early.
-N <number></number>	Returns after reading the specified number of chars, ignoring the delimiter.
-p <prompt></prompt>	Outputs the prompt string before reading user input.
-r	Disable backslashes to escape characters.
-s	Does not echo the user's input.
-t <time></time>	The command times out after the specified time in seconds.
-u <file descriptor=""></file>	Read from file descriptor instead of standard input.

Променливи, условни оператори, цикли, масиви, функции: Условни оператори if [conditions of the condition o

- 1. Условие (If else if else)
  - Често срещан случай в програмирането;
  - Използва се когато искаме да <u>оценим</u> дадено условие и на база <u>резултата</u> да изпълним един набор от между 2 или повече набора оператори;

• За да работи проверката, условието трябва да е <u>отделено</u> с <u>интервали</u> вътре в <u>скобите</u>, които са <u>квадратни</u> [ ] , а ключовата дума if също е <u>отделена</u> с интервал от тях (фиг. 1);

- При BASH програмирането се използват и ключовите думи **then** и **fi**
- При BASH програмирането else if се записва с **elif**

```
if [condition]
then
    statement1
else
    statement2
fi
```

```
space style 1

if [ condition1 ]

then
    statements
elif [ condition2 ]
then
    statements
else
    statements
fi
```

```
if [ condition1 ]; then
  statements
elif [ condition2 ]; then
  statements
else
  statements
fi
```

Променливи, условни оператори, цикли, масиви, функции: Условни оператори

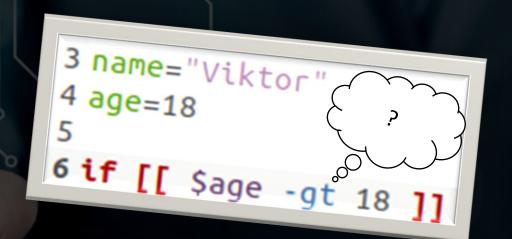
- 2. Структура на условието (if else)
  - 1) If + условие
  - 2) Then Ако условието върне TRUE, ще се изпълни кода в блока then
  - □ Elif + условие2
  - □ Then Ако условието върне TRUE, ще се изпълни кода в блока <u>then</u>
  - 3) Else Ако условието/а върнат FALSE, ще се изпълни кода в блока <u>else</u>
  - 4) Fi Слага <u>край</u> на условието

* Команда **echo** – Принти стойността на подаденият аргумент (променлива / hardcode-нато нещо)

```
scr1.sh
  Open ~ | ____
1 #!/bin/bash
3 name="Viktor"
                                             rokyuto@rokyuto:~$ ./scr1.sh
                                             Equal
 6 if [[ $age -gt
                                             rokyuto@rokyuto:~$
           echo "Bigger"
9 elif [[ $age -eq 18 ]]
10 then
11
           echo "Equal"
12 else
13
           echo "Less"
14 fi
15
```

Променливи, условни оператори, цикли, масиви, функции: Условни оператори

- 2. Условни оператори
  - Постоянно се използват;
  - Служи за изпълняване на различни събития в зависимост от резултата на условието;
  - Делят се на 2 вида: <u>Аритметични</u> и <u>String</u> сравнения;
  - а) Аритметични условни оператори (фиг. 1)
    - о Сравняват се цифри
  - b) String условни оператори (фиг. 2)
    - о Сравняват се String-ове (текст)

Променливи, условни оператори, цикли, масиви, функции: Условни оператори

-lt (less than)	<
-gt (greater than)	>
^{-le} (less-equal)	<=
^{-ge} (greater-equal)	>=
^{-eq} (equal)	==
-ne (not equal)	!=

Фиг. 1

=	equal
!=	not equal
<	less than
>	greater than
-n s1	string s1 is not empty
-z s1	string s1 is empty

- Оператор =~ се използва за сравняване на подадена променлива с регулярен израз
- * Този код проверява дали аргумент 2, който е подаден при извикване на bash script-а, като команда, е число, използвайки регулярен израз

Фиг. 2

- Цикълът представлява <u>итерация</u> на блок от код/команди <u>N</u> брой пъти;
- Цикълът се <u>изпълнява</u> докато <u>условието</u>, което е зададено е <u>изпълнено</u> (връща <u>TRUE</u>);
- В Bash програмирането има 3 вида цикли:
  - o For Loop (фиг. 1 и 2);
  - о While Loop (фиг. 3);
  - o Until Loop (фиг. 4)

```
for ((initialize ; condition ; increment)); do
[COMMANDS]
done
```

```
for item in [LIST]; do
[COMMANDS]
done
```

```
while [ condition ]; do
[COMMANDS]

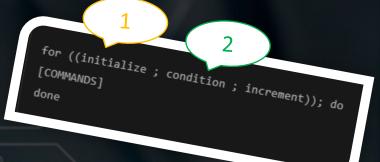
done
```

```
until [ condition ]; do
[COMMANDS]
Done
```

Променливи, условни оператори, цикли,

for item in [LIST]; do
[COMMANDS]
done

масиви, функции: Цикли

- For Loop
  - Имаме условие колко <u>пъти</u> да се изпълни кода (командите) в body блока на цикъла.
  - Това става чрез вградени <u>start point</u> и <u>end point</u> променливи, дефинирани при <u>"създаването</u>" на цикъла

[•] И 2-та кода правят едно и също – изписват **Hello UKTC** 10 пъти в конзолата

```
3 for i in {0..10}
4 do
5 echo "Hello UKTC"
6 done
7
```

```
rokyuto@rokyuto:~$ ./scr1.sh
0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
```

❖ Do – отваря body блока на цикъла.

❖ Done – слага край на цикъла.

- While Loop
  - Имаме условие, което докато е изпълнено, кода (командите) в body блока на цикъла се вика;
  - Този цикъл често се използва за <u>infinite loop</u> кода (командите) в body блока на цикъла се изпълнява <u>постоянно</u>, докато програмата <u>работи</u>, постига се чрез while true (фиг. 1 и 2);
  - Тук също присъстват ключовите думи do и done;

```
1 #!/bin/bash
2
3 i=0
4
5 while [ $i -lt 10 ]
6 do
7 echo $i
8 ((i++))
9 done
```

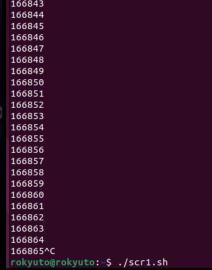
- * Този код изписва стойността на променливата і в конзолата, след това инкрементира стойността ѝ с 1. Цикъла се повтаря докато стойността на променливата і е по-малка от 10
- ❖ i++ Увеличава (increment) стойността на променливата i с 1 (стъпка). Ако искаме по-голяма стъпка записът е: i+=step

```
rokyuto@rokyuto:~$ ./scr1.sh
0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
rokyuto@rokyuto:~$
```

- While Loop
  - При условие while true (фиг. 1), кода (командите) в body блока на цикъла се изпълнява всяка милисекунда (фиг. 2)
  - Този код изписва стойността на променливата і в конзолата, след това инкрементира стойността ѝ с 1. Цикъла е безкраен и се повтаря докато програмата не спре

```
1 #!/bin/bash
2
3 i=0
4
5 while true
6 do
7 echo $i
8 ((i++))
9 done
10
```

Резултат от кода

Фиг. 2

Променливи, условни оператори, цикли, масиви, функции: <u>Щикли</u> <u>Цикли</u>

- Until Loop
  - о "Изпълни докато"
  - Тук условието представлява кога цикълът да спре да изпълнява кода (командите) в body блока;
  - о Обърната логика на **while** цикъла;
  - Отново присъстват do и done

```
1 #!/bin/bash
2
3 i=0
4
5 until [ $i -gt 10 ]
6 do
7 echo $i
8 ((i++))
9 done
10
```

* Този код изписва стойността на променливата і в конзолата, след това инкрементира стойността ѝ с 1. Цикъла се повтаря докато стойността на променливата і не е по-голяма от 10

```
rokyuto@rokyuto:~$ ./scr1.sh
0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
```

Done

- Структура от данни, в която може да <u>"складираме</u>" <u>информация</u> (данни) фиг. 1);
- Масивът може да съдържа <u>различни</u> <u>типове данни</u> в себе си (напр. едновременно да държи <u>Integer</u> и <u>String</u> типове данни фиг. 2);
- Елементите в масива се <u>отделят</u> с ИНТЕРВАЛ, <u>няма запетаи</u>;
- Елементите в масива имат <u>индекс</u> (<u>позиция</u> в масива), който е <u>уникален</u> (даден индекс отговаря само на <u>1</u> позиция). Броенето започва от <u>0</u>; и завършва с размера на масива 1 (N-1);

```
array_name=(value1_value2 value3 ... ) user=("john" 122 "sudo,developers" "bash")
```

- Елемент от масива може да бъде достъпен чрез неговият индекс;
- Индексът се поставя в [] скоби, които са <u>слепени</u> за <u>името</u> на масива, целият израз е поставен в {} скоби пред които има знакът \$, който пояснява на интерпретаторът, че това е <u>променлива</u>;

```
1 #!/bin/bash
2
3 # fName lName number yearsOld
3 # info=("Viktor" "Asenov" 19205 18)
4 info=("Viktor" "Asenov" 19205 18)
5
6 echo "First Element: " ${info[0]}
7 echo "Third Element: " ${info[2]}
8 echo "Last Element: " ${info[3]}
```

```
rokyuto@rokyuto:~$ ./scr1.sh
First Element: Viktor
Third Element: 19205
Last Element: 18
rokyuto@rokyuto:~$
```

```
1 #!/bin/bash
2
3 # fName lName number yearsOld
4 info=("Viktor" "Asenov" 19205 18)
5
6 echo "Array: " ${info[*]}
```

\${info[*]}

Връщат всички елементи на масива

rokyuto@rokyuto:~\$ ./scr1.sh
Array: Viktor Asenov 19205 18

```
1 #!/bin/bash
2
3 # fName lName number yearsOld
4 info=("Viktor" "Asenov" 19205 18)
5
6 echo "Array: " ${info[@]}
7
```

\${info[@]}

```
1 #!/bin/bash
2
3 # fName lName number yearsOld
4 info=("Viktor" "Asenov" 19205 18)
5
6 echo "Array Size: " ${#info[@]}
7
```

```
${#info[@]}
```

Връща размера на масива

```
rokyuto@rokyuto:~$ ./scr1.sh
Array Size: 4
```

Масиви

```
1 #!/bin/bash
2
3 # fName lName number yearsOld
4 info=("Viktor" "Asenov" 19205 18)
5
6 echo "Years Before: " ${info[3]}
7
8 info[3]=17
9
10 echo "Years After: " ${info[3]}
11
```

```
info[index]=newValue
```

Променя стойността на елемента от масива

```
rokyuto@rokyuto:~$ ./scr1.sh
Years Before: 18
Years After: 17
```

```
1 #!/bin/bash
2
3 # fName lName number yearsOld
4 info=("Viktor" "Asenov" 19205 18)
5
6 echo "Array Before: " ${info[*]}
7
8 info+=("Pleven")
9
10 echo "Array After: " ${info[*]}
11
```

Info+=newElement

Добавя нов елемент към масива

rokyuto@rokyuto:~\$ ./scr1.sh

Array Before: Viktor Asenov 19205 18

Array After: Vikto<u>r</u> Asenov 19205 18 Pleven

2
3 # fName lName number yearsOld
3 # info=("Viktor" "Asenov" 19205 18 "pleven")
5
6 echo "Array Before: " \${info[*]}
7
8 unset info[4]
9
0 echo "Array After: " \${info[*]}

unset info[index]

Изтрива елемент от масива по подаден индекс rokyuto@rokyuto:~\$ ./scr1.sh
Array Before: Viktor Asenov 19205 18 Pleven

Array After: Viktor Asenov 19205 18

```
3 # fName lName number yearsold
4 info=("Viktor" "Asenov" 19205 18 "pleven")
6 echo "Array Before: " ${info[*]}
8 unset info
9 echo "Array After: " ${info[*]}
```

unset info

Изтрива целия масив

rokyuto@rokyuto:~\$ ./scr1.sh

Array Before: Viktor Asenov 19205 18 Pleven

Array After:

- <u>Блок/парче код</u>, който може да бъде извикан множество пъти;
- Функциите <u>раздробяват</u> кода, целта е една функция да е <u>специализирана</u> и да върши <u>1 основно</u> нещо;
- B bash скриптовете функциите <u>нямат</u> дефиниран <u>тип</u> (int/void/String), идентично с езика <u>Python</u>;

```
# for defining
function_name(){
    commands
    ....
}
function_name # for calling
```

Дефиниране на функция

```
1 #!/bin/bash
2
3 testFunction(){
4         echo "Hello UKTC"
5 }
6
```

Извикване на функция

6 7 testFunction 8 Резултат при изпълнение на скрипта

```
rokyuto@rokyuto:~$ ./scr1.sh
Hello UKTC
```

- При извикване на функция можем да подаваме параметри/аргументи
- Те имат индекс, чрез който могат да бъдат достъпени вътре във функцията.
- Броенето започва от 1 тъй като името на функцията е 0;

```
1 #!/bin/bash
2
3 testFunction(){
4     echo "Hello $1"
5 }
6
7 testFunction "UKTC"
8
```

rokyuto@rokyuto:~\$ ./scr1.sh
Hello UKTC

- Функцията може да връща информация;
- Става чрез ключовата дума **return**;

```
1 #!/bin/bash
2
3 testFunction(){
4     return $(($1*$2))
5 }
6
7 testFunction 5 2
8 echo Figure Area: $?
```

rokyuto@rokyuto:~\$ ./scr1.sh

Figure Area: 10

Аргументи

- Както при функциите, така и при извикване на bash скрипт имаме аргументи фиг. 1;
- Броят на аргументите може да е до безкрай;
- Броенето започва от 0 като първият аргумент е името на скрипта фиг. 2;
- Аргументите се извикват чрез: **\$argument_Index** фиг. 3;

Фиг. 3

• Разделянето на един аргумент от друг става чрез space (разстояние) – фиг. 1;

Фиг. 1

rokyuto@rokyuto:~\$ ./scr1.sh Viktor Asenov 19205 18

rokyuto@rokyuto:~

rokyuto@rokyuto:~\$ ./scr1.sh Viktor Asenov 19205 18
Asenov
rokyuto@rokyuto:~\$

3 echo \$2

Фиг. 2

Аргументи

- Има 2 полезни функционалности относно аргументите при извикване на скрипт:
  - Общ брой на въведените аргументи фиг. 1
  - о Връщане на всички аргументи фиг. 2

```
rokyuto@rokyuto:~$ ./scr1.sh
0
rokyuto@rokyuto:~$ ./scr1.sh 1 2 3 5 6
5
rokyuto@rokyuto:~$ []
1 #!/bin/bash
2
3 echo $#
```

Фиг. 1

Фиг. 2

```
rokyuto@rokyuto:~$ ./scr1.sh 1 2 3 5 6
1 2 3 5 6
rokyuto@rokyuto:~$ 3 echo $@
```

Примерни програми и практически примери: Базова програма за изчисляване на лице на фигура

rokyuto@rokyuto:~\$ ./scr1.sh Enter Side: 10 Enter Height: 3 Figure Area: 30

Програмата <u>изчаква</u> потребителят да въведе **дължина на страната** и **дължина на височината**, които се подават като <u>аргументи</u> при извикване на функцията **calcArea**, която връща <u>лицето</u> на фигурата и накрая я принтим

Примерни програми и практически примери: Автоматизиране на архивиране (backup) с bash скрипт

```
1 #!/bin/bash
2
3 find "/backup" -type f -exec rm {} \; # Find all files in the with the Course Project) and delete them
4
5 # tar -> Archive tool for compression
6 tar -cvf /backup/backup.tar /var/www/html/192_WEB_Project
7 #c = Creation of tar file
8 #v = Verbose the creation of the tar file
9 #f = To grant access to all the files in the specified path
```

```
rokyuto@rokyuto:/$ sudo crontab -e
```

```
rokyuto@rokyuto:/$ sudo ./backup.sh
[sudo] password for rokyuto:
tar: Removing leading `/' from member names
/var/www/html/192 WEB Project/
/var/www/html/192 WEB Project/WEB/
/var/www/html/192_WEB_Project/WEB/Footer.css
/var/www/html/192_WEB_Project/WEB/AboutUsPage/
/var/www/html/192_WEB_Project/WEB/AboutUsPage/AboutUs.php
/var/www/html/192 WEB Project/WEB/AboutUsPage/AboutUs.css
/var/www/html/192 WEB Project/WEB/BookFlightPages/
/var/www/html/192 WEB Project/WEB/BookFlightPages/Style.css
/var/www/html/192 WEB Project/WEB/BookFlightPages/Scripts/
/var/www/html/192_WEB_Project/WEB/BookFlightPages/Scripts/Script_AirportMenu.js
/var/www/html/192_WEB_Project/WEB/BookFlightPages/Scripts/Script_Slideshow.js
/var/www/html/192_WEB_Project/WEB/BookFlightPages/Images/
/var/www/html/192 WEB Project/WEB/BookFlightPages/Images/MainPage Banner Full.pn
/var/www/html/192 WEB Project/WEB/BookFlightPages/Images/BALKAN-Bulgarian-Airlin
es-2.png
/var/www/html/192_WEB_Project/WEB/BookFlightPages/Images/SwapButton.png
/var/www/html/192_WEB_Project/WEB/BookFlightPages/Images/BALKAN-Bulgarian-Airlin
  m h dom mon dow command
0 4 28 * * /backup.sh
0 4 * * 1 /deleteTMPFiles.sh
```

Програмата намира дали има файлове в папката backup, изтрива ги и след това създава нов архив в папката backup на папката 192_WEB_Project, в която се намира целият сайт и SQL скриптове. За да се автоматизира този процес се използва CRON, като тук е зададено backup скрипта да се изпълнява на всяко 28-мо число от месеца в 04:00 часа

Примерни програми и практически примери

Bash скриптовете намират голямо приложение в ежедневието на фирмите. Ето още примери:

- Мониторинг на свободно място;
- Автоматизирано менажиране на потребители;
- Автоматизиран процес на сканиране за физическо приложение;

Заключение: Bash scripting-ът е полезен инструмент, който може да върши черната работа и да спестява време и грешки. Познанията в тази сфера няма да са от вреда

